

Sprawozdanie z konferencji EVER' 2011

Przemysław Pawłowski, Andrzej Grzybowski

W dniach 5.10–8.10.2011 r. w Hersonissos na Krecie odbył się kolejny kongres Europejskiego Towarzystwa Badań Widzenia i Okulistyki – EVER 2011. W zjeździe uczestniczyło blisko 700 delegatów z Europy i ze świata, w tym 11 członków z Polski. Program naukowy konferencji był bardzo szeroki. Sesjom naukowym towarzyszyło 14 kursów, w tym m.in. kurs na temat: „Zastosowania optycznej koherentnej tomografii w chorobach przedniego odcinka oka” organizowany przez prof. E. Wylęgałę.

W 11 sekcjach EVER dwoje Polaków pełni funkcje sekretarzy programowych. Sekretarze programowi sekcji są jednocześnie członkami komitetów programowych EVER. Dr hab. n. med. Andrzej Grzybowski jest sekretarzem programowym sekcji Neurookulistyki/ Strabologii/ Okulistyki dziecięcej/ Historii medycyny, a dr hab. n. med. Marzena Gajęcka – sekcji Biologii Molekularnej/ Genetyki/ Epidemiologii.

Nowością była sesja dotycząca kontrowersji w neurookulistyce i pediatrii, w tym stosowania steroidów w leczeniu zapalenia nerwu wzrokowego oraz neuropatii niedokrwiennej – zorganizowana przez prof. D. Bremond-Gignac (Amiens, Francja) i dr hab. n. med. A. Grzybowskiego – m.in. w wyniku specjalnie wdrożonego systemu głosowania w trakcie trwania sesji oraz możliwości zadawania pytań sprawdzających wiedzę rezydentów. Nagrodą za dobre odpowiedzi były podręczniki znanych okulistów z dedykacją.

Autorzy 15 prac, w tym sześcioro Polaków, otrzymali granty podrózne od poszczególnych sekcji EVER dla młodych naukowców: Dariusz Dobrowolski (COS – rogówka/ powierzchnia oka), Anna Machalińska (RV – siatkówka/ szklistka), Ireneusz Majsterek (MBGE – biologia molekularna/ genetyka), Dorota Nowak (MBGE – biologia molekularna/ genetyka), Przemysław Pawłowski (VEP – elektrofizjologia), Magdalena Wąsik (NSPH – neurookulistyka/ strabologia). Ponadto dr n. med. Przemysław Pawłowski z Białegostoku otrzymał nagrodę za najlepszą pracę w sesji immunologicznej na temat orbitopatii Gravesa.

Na konferencji zostały zaprezentowane następujące prace z Polski:

- *Cultivated oral mucosa epithelium transplantation (COMET) in bilateral limbal stem cell deficiency* – Dobrowolski D. i wsp., Katowice
- *Emil von Behring, the first Nobel prize laureate in medicine or physiology, and his ophthalmic interests*. Grzybowski A. i wsp., Poznań, Olsztyn
- *CSF pressure and glaucoma: contra*. Grzybowski A., Poznań, Olsztyn
- *Cons of treatment of NA-ION*. Grzybowski A., Poznań, Olsztyn
- *Cons of steroids use in optic neuritis*. Grzybowski A., Poznań, Olsztyn
- *Endothelin-1 (ET-1) plasma levels in multiple sclerosis (MS) patients*. Jankowska-Lech I. i wsp., Warszawa
- *Morphological changes in peripapillary nerve fiber In multiple sclerosis patients*. Jankowska-Lech I. i wsp., Warszawa
- *Frequency of glaucomatous optic neuropathy (GON) in multiple sclerosis patients*. Jankowska-Lech I. i wsp., Warszawa
- *AMD and atherosclerosis coincidence: the role of complement system activation and endothelial dysfunction*. Machalińska A. i wsp., Szczecin
- *The -1562C/T MMP-9 and the -511C/T IL-1 β gene polymorphisms in primary open-angle glaucoma patients*. Majsterek I. i wsp., Łódź
- *Evaluation of MMP-1 gene expression variants as a risk factors of primary open-angle glaucoma*. Majsterek I. i wsp., Łódź
- *Analysis of locus 2q13 in Ecuadorian family with keratoconus*. Nowak D.M. i wsp., Poznań
- *ICAM-1 and HLADR expression on conjunctival epithelial cells in patients with Graves' orbitopathy and Graves' disease – preliminary report*. Pawłowski P. i wsp., Białystok

Ryc. 1. Uczestnicy EVER, którzy otrzymali travel grants dla młodych naukowców.

Ryc. 2. Osoby nagrodzone za najlepszy plakat w poszczególnej sesji (EVER poster prize).

- *Electrophysiological assessment of fundus albipunctatus.* Pawłowski P. i wsp., Białystok
- *Demodex infestation in the normal population, blepharitis patients and among people who work with microscopes.* Udziela M. i wsp., Warszawa
- *Relationship between optical coherence tomography and visual evoked potentials in patients with parasellar tumours without chiasmal compression.* Wąsik M. i wsp., Wrocław
- *Abnormalities of optical coherence tomography and visual evoked potentials in patients with chiasmal compression syndrome.* Wąsik M. i wsp., Wrocław
- *Corneal dystrophies and hereditary anterior eye segment disorders.* Nowińska A. i wsp., Katowice

Niezmiernie interesujące były kluczowe wykłady ekspertów w danej dziedzinie. Niestety, ze względu na strajki greckich kontrolerów lotów ok. 10-15% uczestników nie dotarło na zjazd. Na uwagę zasługiwał wykład prof. E. Traboulsi (Cleveland, USA) nt.: *Diagnostyka i leczenie pacjentów z ektopią soczewki w zespole Marfana* – był to wykład zastępczy. Prelegent przedstawił listę osobistości znanych z historii, znaleźli się na niej m.in. Abraham Lincoln, Charles de Gaulle, które cierpiały na tę chorobę tkanki łącznej. Następnie omówił sposób postępowania w przypadku podwichnięcia soczewki oraz wskazał, jaka jest rola lekarza okulisty w rozpoznawaniu zespołu Marfana – co ciekawe, w przypadku tych pacjentów nie rekomendował wtórnego wszczepu soczewki wewnątrzgałkowej, lecz korekcję okularową.

Ze szczególnym zainteresowaniem uczestnicy konferencji wysłuchali nowatorskiego wykładu prof. E. Zrennera (Tybinga, Niemcy). Profesor przedstawiał wieloletnie wyniki pracy zespołu badawczego nt.: *Umiejętności życiowe pacjentów poprzednio niewidomych z powodu zwyrodnienia barwnikowego siatkówki po wszczepieniu podsiatkówkowego implantu elektronicznego.* Chociaż pierwszy etap badań klinicznych – kiedy wszczepiano chip okołodołkowo – nie przyniósł satysfakcjonujących wyni-

Ryc. 3. Centrum konferencyjne EVER na Krecie

ków, obecnie umieszcza się elektroniczny implant poddołkowo i znacznie poprawia to wyniki czynnościowe pacjentów, którzy po wielu latach ślepoty mogą odróżnić 10 skali szarości oraz uzyskać funkcjonalną ostrość wzroku. Profesor E. Zrenner podkreślił, że nadal trwają badania wieloośrodkowe (Tybinga, Oxford, Londyn) nt. zastosowania implantów podsiatkówkowych u ludzi niewidomych z powodu *retinitis pigmentosa*. Lekarze z ośrodka w Tybindze prezentowali również najnowsze oprogramowanie EIVisWeb służące wymianie w Sieci danych elektrofizjologicznych pochodzących z różnych ośrodków w celu prowadzenia wieloośrodkowych badań klinicznych.

Atmosfera konferencji była bardzo przyjazna, podobnie jak aura na Krecie. Chociaż program konferencji był obszerny, a terminy napięte, uczestnicy mogli znaleźć czas na odwiedzenie historycznych miejsc (Knossos, Wyspa trędowatych – Spinalonga, Santorini), grzechem byłoby ich nie zobaczyć.

W celu pozyskania abstraktów prac lub bardziej szczegółowych informacji na temat zjazdów EVER zainteresowani mogą skorzystać ze strony internetowej www.ever.be